

Бо Қарори Шӯрои назирони
Ҳазинаи суғуртаи пасандозҳои
шахси воқеӣ
аз “24” июли 2020 сол, №10
тасдиқ шудааст

Тағйиру иловаҳо бо Қарори
Шӯрои назирони Ҳазинаи
суғуртаи амонату
пасандозҳои Тоҷикистон
аз “19” июни соли 2023, №11
тасдиқ шудааст

**Тартиби ҳамкориҳои Ҳазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои
Тоҷикистон бо банк-агентҳо ҳангоми пардохти
чубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда**
(Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

1. Муқаррароти умумӣ

1.1. Тартиби ҳамкориҳои Ҳазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон бо банк-агентҳо ҳангоми пардохти чубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда (минбаъд - Тартиб) аз ҷониби Ҳазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон (минбаъд - Ҳазина) дар асоси моддаи 30 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи суғуртаи амонату пасандозҳо» (минбаъд - Қонун) таҳия гардида, муносибатҳои Ҳазина ва банк-агентро ҳангоми пардохти чубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда танзим менамояд (минбаъд – чубронпулии суғурта). (Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Тартиби мазкур баҳри таъмини амалиётҳои мувофиқашудаи Ҳазина ва банк-агент дар рафти ташкил ва гузаронидани пардохти чубронпулии суғурта, инчунин таъмини хизматрасонии босифати пасандоздорони ташкилоти қарзии барҳамдодашуда - иштирокчиҳои низоми суғуртаи амонату пасандозҳо, ки нисбати он ҳолати суғуртавӣ ба вуқӯъ омадааст (минбаъд – ташкилоти қарзии барҳамдодашуда) ва баҳри ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии онҳо равона карда шудааст. (Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Тартиб қоидаҳои умумии ташкили раванди омодагӣ ва пардохти чубронпулии суғуртаро аз ҷониби банк-агентҳо, ҳисоббаробаркунӣ байни Ҳазина ва банк-агентҳо, пешниҳоди ҳисоботҳо ва дигар ҳуҷҷатҳо аз ҷониби банк-агентҳо, инчунин тартиби назорати аз тарафи банк-агентҳо риоя гардидани

шартҳои созишномаи агентӣ ҳангоми пардохти ҷубронпулии амонату пасандозҳои суғурташуда, ки байни Ҳазина ва бонк-агентҳо баста шудааст (минбаъд - Созишномаи агентӣ), муқаррар менамояд.

1.2. Мутобиқи Тартиби мазкур бонк-агент ин ташкилоти қарзие мебошад, ки тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҳазина дар бораи интихоби бонк-агент ғолиби озмун доништа шуда, аз ном ва аз ҳисоби Ҳазина аризаҳои пасандоздорон ё намояндаи қонунии онҳо оид ба пардохти ҷубронпулии суғуртаро (минбаъд – аризаҳои пасандоздорон) қабул менамояд ва ҷубронпулии суғуртаро ба онҳо пардохт мекунад.

1.3. Ҳуқуқ ва уҳдадории бонк-агент дар рафти қабули аризаҳои пасандоздорон мутобиқи Қонун ва Созишномаи агентӣ муайян карда мешавад.

1.4. Талабот нисбат ба раванди қабули аризаҳои пасандоздорон, баррасии ҳуҷжатҳои қабулшуда, тартиби ҳалли баҳсҳо оид ба андозаи ҷубронпулӣ ва пардохтҳо, тибқи Қоидаҳои умумии пардохти ҷубронпулии суғурта ба пасандоздорон ҳангоми барҳамдиҳии маҷбурии ташкилоти қарзӣ ва дигар санадҳои меъёрии дохилии Ҳазина муқаррар карда мешаванд.

1.5. Тартиби интихоби бонк-агентҳо бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҳазина дар бораи интихоби бонк-агент муқаррар карда мешавад.

II. Омодагӣ ба пардохти ҷубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда

(Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

2.1. Бонк-агент қабл аз оғоз гардидани пардохти ҷубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда, бояд корҳои зеринро иҷро намояд: *(Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

– дар сатҳи зарурӣ шинос шудан бо талаботҳои Тартиби мазкур, Созишномаи агентӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии пешниҳодшудаи Ҳазина;

– таъмини омодагии техникӣ барои гирифтани аризаҳои пасандоздорон ва амалӣ намудани пардохти ҷубронпулӣ;

– дар ҷойҳои корие, ки дар он хизматрасонии пасандоздорони ташкилотҳои қарзии барҳамдодашуда ба нақша гирифта шудааст, инчунин дар сомонии худ дар шабакаи Интернет оиди ҷой, вақт, шакл, тартиби қабули дархостҳо ва пардохти ҷубронпулии суғурта маълумотҳоро ҷойгир менамояд;

– чорабиниҳои дигарро, ки барои қабули аризаҳо ва пардохти ҷубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда заруранд, инчунин омӯзиши кормандоне, ки бевосита дар раванди хизматрасонии пасандоздорони ташкилоти қарзии барҳамдодашуда иштирок менамояд, мегузаронад. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

2.2. Ҳазина ба бонк-агент Феҳристи пасандоздорон (минбаъд - Феҳрист), инчунин тағйиру иловаҳоро ба он бо нишон додани андозаи ҷубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда пешниҳод менамояд ва ё дастрасии фосилавӣ ба маълумоти дар Феҳрист мавҷудбударо ба бонк-агент тибқи тартиби муқарраркардаи Ҳазина таъмин менамояд. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

2.3. Дар ҳолати аз ҷониби ташкилоти қарзии барҳамдодашуда дар муҳлатҳои дар Қонун муқарраршуда пешниҳод накардани Феҳрист ё дар ҳолати аз ҷониби Ҳазина эътироф накардани Феҳристи пешниҳодшуда, Ҳазина бонк-агентро оид ба тамдиди муҳлати иҷрои уҳдадорихои он аз рӯи Созишномаи агентӣ мутобиқи тартиби дар Созишномаи агентӣ пешбинишуда огоҳ менамояд.

III. Интиқоли маблағҳои пулӣ ба бонк-агент

3.1. Барои пардохти ҷубронпулии суғурта аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда Ҳазина ба бонк-агент маблағҳои пулиро тибқи тартиб ва муҳлатҳои дар Созишномаи агентӣ пешбинишуда интиқол медиҳад. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

3.2. Маблағҳои пулӣ барои пардохти ҷубронпулии амонату пасандозҳои суғурташуда метавонад ба бонк-агент тибқи Созишномаи агентӣ якбора пурра ё қисм ба қисм дар шакли транш пардохт карда шавад. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

IV. Пардохти ҷубронпулии амонату пасандозҳои суғурташуда аз ҷониби бонк-агент

(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

4.1. Пардохти ҷубронпулии амонату пасандозҳои суғурташуда аз ҷониби бонк-агент тибқи Феҳрист амалӣ карда мешавад. Пардохт дар ҳамаи рӯзе, ки пасандоздор (ё намояндаи ӯ) муроҷиат кардааст, бо шартҳои пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои зарурӣ, ки ҳуқуқи пасандоздорро барои гирифтани ҷубронпулии суғурта тасдиқ мекунад, амалӣ карда мешавад, агар дигар муҳлат дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҳазина пешбинӣ нашуда бошад. Пардохти ҷубронпулӣ аз рӯи

амонату пасандозҳои суғурташуда набояд пеш аз санаи муқарраркардаи Ҳазина амалӣ карда шавад. (Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

4.2. Пардохти ҷубронпулии суғурта дар шакли маблағи пули нақдӣ ё бо роҳи интиқол ба суртаҳисоб дар бонк-агент ё дигар ташкилоти қарзӣ, ки дар аризаи пасандоздор нишон дода шудааст, бе ситонидани комиссия ё дигар ҳаққи хизматрасонӣ аз пасандоздор амалӣ карда мешавад. Бонк-агент ҳуқуқи муқаррар намудани имтиёзҳо ё афзалиятҳоро барои ягон пасандоздор, аз ҷумла барои пасандоздороне, ки ҷубронпулии суғуртаро аз рӯи суртаҳисоб дар бонк-агент мегиранд, инчунин мамоният кардан ба интиҳоби озодонаи пасандоздор оиди гирифтани ҷубронпулии суғурта, надорад.

4.3. Бонк-агент уҳдадор аст аз дархосткунандае, ки бо андозаи ҷубронпулии суғурта розӣ намебошад, ариза, баёнот, шартнома ё дигар ҳуҷҷатҳои иловагӣ (нусхаи онҳо), ки асоснокии талаби ӯро тасдиқ мекунад, қабул намояд. Ҳуҷҷатҳои қабулшуда (нусхаи онҳо) аз ҷониби бонк-агент барои баррасӣ ба ташкилоти қарзии барҳамдодашуда ирсол карда мешавад, агар тартиби дигар бо Созишномаи агентӣ муқаррар нашуда бошад.

4.4. Агар уҳдадории ташкилоти қарзии барҳамдодашуда дар назди пасандоздор аз маблағи ҷубронпулии суғуртаи ба ӯ пардохташуда зиёдтар бошад, он гоҳ бонк-агент бояд пасандоздорро (намояндаи ӯро) дар бораи тартиби пешниҳоди талаби пасандоздор ҳамчун қарздеҳи ташкилоти қарзии барҳамдодашуда хабардор намояд.

4.5. Ҳамчун шакли иловагии қабули аризаҳои пасандоздорон, бо қарори Ҳазина қабули аризаҳо дар шакли ҳуҷҷати электронӣ бо имзои электронии пасандоздор муқарар шуда метавонад.

Шартҳо ва тартиби қабули аризаҳои пасандоздорон дар шакли ҳуҷҷати электронӣ аз ҷониби бонк-агент бо Созишномаи агентӣ муқаррар карда мешавад.

V. Ҳисоботдиҳии бонк-агент оид ба пардохти ҷубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда

5.1. Маълумотдиҳӣ ба Ҳазина дар бораи чараёни пардохти ҷубронпулии суғурта бо роҳи аз ҷониби бонк-агент пешниҳоди ҳисоботи фосилавӣ ва/ё ҳисоботи даврӣ, инчунин пешниҳоди ҳисоботи ниҳой амалӣ карда мешавад.

Давраи ҳисоботӣ барои ҳисоботҳои даврӣ тибқи Созишномаи агентӣ муқаррар карда мешавад ва набояд аз як моҳ зиёд бошад. Ҳисоботҳо дар шакле,

ки дар Созишномаи агентӣ муқаррар карда шудааст, пешниҳод гардида дар худ маълумот дар бораи дархостҳо барои пардохти ҷубронпули суғурта қабулшуда ва дар бораи пардохтҳои дар давраи ҳисоботӣ ба пасандоздорон амалӣ кардашударо дар бар мегирад.

Муҳлати пешниҳоди ҳисоботҳои фосилавӣ набояд аз як рӯзи корӣ пас аз санаи охири давраи ҳисоботӣ ва ҳисоботи ниҳой – панҷ рӯзи корӣ пас аз санаи ба охир расидани пардохти ҷубронпулии амонату пасандозҳои суғурташуда, ки бо Созишномаи агентӣ муқаррар карда шудааст, зиёд бошад. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

5.2. Бонк-агент ҳуҷҷатҳои аслии аз аризадиҳандаҳо қабулшуда, инчунин ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи пардохти ҷубронпулии суғуртаро тибқи шартҳои Созишномаи агентӣ нигоҳ медорад ва танҳо бо дархости Ҳазина ба он пешниҳод менамояд. Муҳлати нигоҳдории ҳуҷҷатҳои зикршуда набояд панҷ сол аз рӯзи ба охир расидани пардохти ҷубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда камтар бошад.

VI. Пардохти ҳаққи хизматрасонии бонк-агент

6.1. Андозаи ҳаққи хизматрасонии бонк-агент барои пардохти ҷубронпулӣ аз рӯи амонату пасандозҳои суғурташуда бо қарори Шӯрои нозирони Ҳазина муқаррар ва тасдиқ карда мешавад.

6.2. Маблағҳои пулии ба бонк-агент тааллуқ дошта мутобиқи банди 6.1 Тартиби мазкур, аз ҷониби Ҳазина ба ҳисоби бонк-агент дар ҳаҷм ва муҳлате, ки дар Созишномаи агентӣ пешбинӣ шудааст, гузаронида мешавад.

VII. Назорати аз тарафи бонк-агент риояи гардидани шартҳои Созишномаи агентӣ

7.1. Баҳри таъмини ҳуқуқи манфиатҳои қонунии пасандоздорони ташкилотҳои қарзии барҳамдодашуда ва истифодаи мақсадноки маблағҳои захиравии Ҳазина барои ҷуброни амонату пасандозҳои суғурташуда пешбинишуда, аз ҷониби Ҳазина тибқи Тартиби мазкур назорати аз тарафи бонк-агент риоя гардидани шартҳои Созишномаи агентӣ ба роҳ монда мешавад. Назорат тавассути таҳлили ҳисоботҳои бонк-агентҳо, дигар ҳуҷҷату маълумотҳои аз бонк-агентҳо гирифташуда ва дархостҳои ба Ҳазина воридшудаи пасандоздорон, инчунин дар шакли санҷиши бевоситаи сохторҳои бонк-агентҳо, ки пардохти ҷубронпулии амонату пасандозҳои суғурташударо амалӣ менамоянд, гузаронида мешавад. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

7.2. Дар сурати ба Ҳазина ворид шудани шикоятҳои пасандоздорон (намояндаи онҳо) нисбати бонк-агент оиди иҷро накардан ё иҷрои номатлуби шартҳои Созишномаи агентӣ, аз ҷумла барои вайрон намудани муҳлати пардохтҳо, Ҳазина ҳуқуқ пайдо менамояд, ки аз бонк-агент тавзеҳотро аз рӯи масъалаи мазкур талаб намояд.

7.3. Ҳангоми аз тарафи бонк-агент риоя нагардидани шартҳои Созишномаи агентӣ, Ҳазина ҳуқуқ дорад аз ӯ талаб намояд, ки хатогиҳои ошкоршударо бартараф намояд ва барои бартараф намудан ё пардохт намудани ҷарима, тибқи Созишномаи агентӣ муҳлат муқаррар намояд, инчунин зарари расонидашударо ҷуброн намояд. Дар ҳолати аз ҷониби бонк-агент роҳ додан ба хатогиҳои ҷиддӣ Созишномаи агентӣ метавонад яктарафа тибқи тартиби муқарранамудани Созишномаи мазкур бекор карда шавад.